

Medieval Manuscripts With Musical Notation from St. Mary's Church in Utrecht

Bart Jaski
Keeper of Manuscripts
University Library
Utrecht
b.jaski@uu.nl

Cloister passage of St. Mary's Church with the Utrecht Conservatory (previously Hospital St. Joannes de Deo)

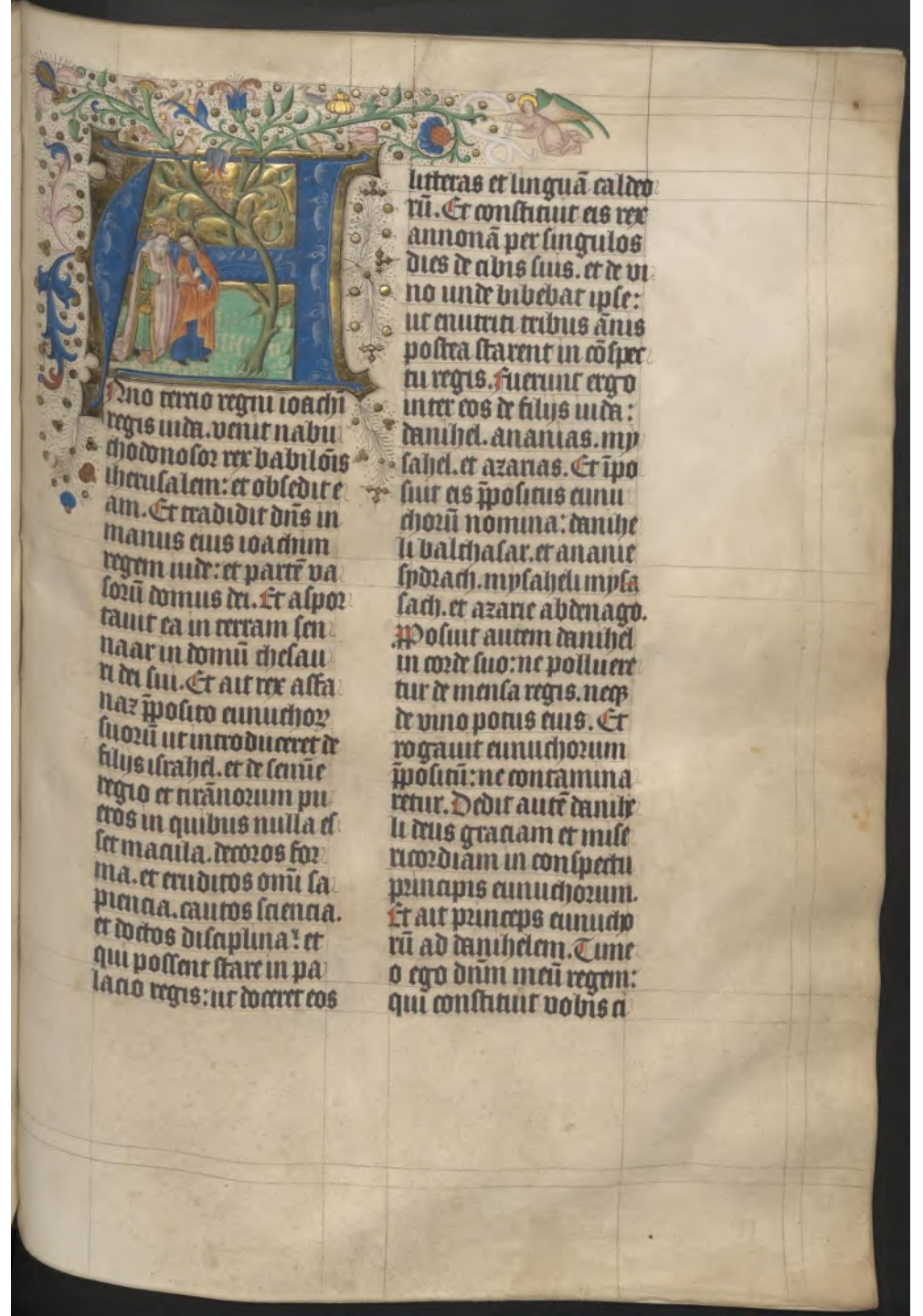

Building for Arts and Sciences 1847

Pieter Jansz. Saenredam, St. Mary's Church in Utrecht in 1663

Zwolle Bible, 6 volumes 1462-1476

interfectio que grass
in populo. Et ait au
na ad dauid. Amp
et offerat dñs incus
sicut ei placet. Haves
ues in holocaustū: et
plaustrū et iuga bouū
in usum lignorū. Om
nia dedit arrina regi.
Dixitq; arrina ad regē.
Dominus deus tuus sus
cipiat votum tuū. Cui
respondens rex ait. Neq;
qm̄ ut vis. sed etiam pre
cio a re: et non offeram
dño deo meo holocausta
gratuita. Emit ergo
dauid arram et boues:
argenti spedis quinquā
ginta. Et edificauit ibi
dauid altare domino: et
obtulit holocausta et
pascifica: et repropinat
est dominus terre et colu
bica est plaga ab isrl̄.
**Explicit samuēl liber
regum secundus ...**

**Inapit malachim id est
liber regum tertius ...**

mauū orationis. non
leuebat. Dixerunt ergo
ei serui sui. Queramus
dño nostro regi adoles
centulam virginē: et
ster corā rege. et foueat
cum dormiat in sinu
suo: et calefaciat dñm
nostrum regem. Quēsi
runt ergo adolescentulā
speciosā in omnibus
finibus finibus israhel
et inuenerunt abytag
sumamitē. et adduxerū
eam ad regem. Erat au
tem puella pulchra ni
mis. Dormiebatq; cum
rege: et ministrabat ei

tubescens super or
uos elegeratis: cū
tis velut quercus
nubibus folijs. et ve
ntibus absq; aqua.
Et fortitudo vestra
nulla stuppe: et o
vestrum quasi san
Et succendetur v
p simul: et non e
i extinguat.

Erbum quod
vidit ysaias fi
lius amos. su
dam et iherusalē.

William Miles
Julius Dent
Daniel Neal
Nathan Hackford
Amos Sheppard
Anglus
Tho: Stanfall
Londono Anglus
1700
Jesum 1723
Sere: Hunt
A. Stanflassy
Jo. Madgwick Anglus
Jozymus
Anglus
dw. Bayly masij 13
1716
Anglo-Britannus
Anglus Apr. 13. 1716

COLL
REST

SERICO
cipiendi
gulare

tes creden
& non erit
subdantur

Populus q

qui ambulaba
dit lucem mag

in regione umbr
orta est eis. V

Concede q's om'ps
umgenti tui nou
tas libertat quos

uctuista scrutatus

Completi sunt. V Post p
s qui salutis sit
uiginitate fecu

Hora est iam nos de somno surgere & apertis oculis
quæ lux uera est fulgens in celis. **PS.** **B.** carus ui

SPICIENS

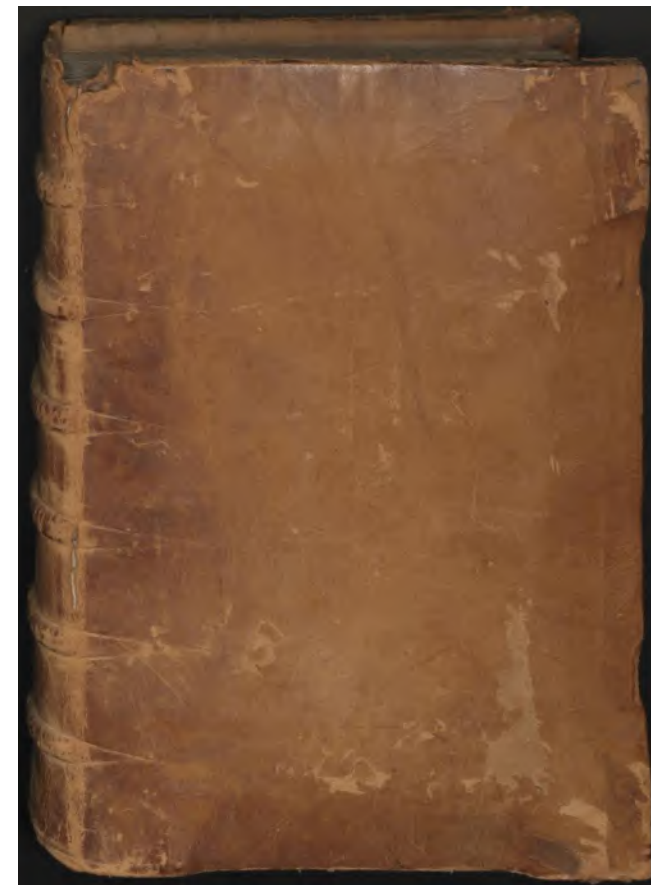
spiciens in uultu noctis & ecce in nub

cu fecis & miserie theophili reformas ge
que mater es regis & filia. p te reis dona
grā. **O**rgo maris stella. ubi dei cella. & s
quæ lux est orbi. natu tui ora. **V** te no
claritatis quo lux haret secula collo
secunda uerbo tu signum uirgo ora
de tu sola digna. **O**ignare nos indig
celi. **M**ediatrix mediatoris tu genitri
homini. **U**nus terra fuit facta tanta
Angls ne audat homo lapsus hinc
e simulans altissimo. iam nec par e
nmortaliter mortuus s; est mendax

In uigi. p'theros. Ad p'mas vs. Sup p's
final. An. Si diligetis me. Que in uigi
alleluya alleluya alla. **E**uouac. **A**ntiphonis. **V.** **D**eu creator. **U.** **S**piritus dñi. **A.**
Deu vos relinqua orphanos alleluya uado au.
et ueno ad vos alleluya et gaudet cor uestu
Ad copl. p'm. **U**eni creator. **U**eni scilicet spiritus reple tuorum
alleluya. **E**uouac. **S**up ut dñt.
corda fidelium et tui amoris in eis igne accende q per diuersita
te linguarum cantum gites in unitate fidei congregasti allelu
ya alla. **E**uouac. **A**ntiphonis. **H**alleluya **S**piritus domi
ni replant orbem terrarum. **V**enite adorare alle lu ya. **V**enite
Hactenus est repete de celo sonus aduenientis spiritus uel
metis alleluya alla. **M**agnus dñs. **A.** **C**onfirma hoc dñs
qd opatus es in uobis a templo lco tuo qd est in iherusalem al
leluya alla. **E**uouac. **A**ntiphonis. **V**enite spiritum tuum et creabi
tur et rationabis facie terre alleluya alla. **B**enedic u. **S**icut erat

Manuscripts with musical notation from St. Mary's Church

Ms.		
424	Collectary	1100-1150, 188 fol.
fragm.	Breviary	1125-1150
406	Antiphonary	after 1130: fol. 5-135, 152-233 1200-1300: fol. 142-151 1300-1350: fol. 136-141 1350-1400: fol. 1-4, 234-237, 238-242 1400-1450: fol. 243-256
417	Sequentiary	1200-1300, 57 fol. (Utrecht Prosary)
407	Antiphonary	1325-1350: fol. 32-356r; 356v-377v; 378r? 378v? 1400-1500: fol. 1-16; 17-25; 27-31; 379; 380-381; 382-389
418	Psalter	1325-1350, 173 fol.
402	Missal	1425-1450, 320 fol.
408	Antiphonary	1425-1475, 289 fol.
410	Antiphonary	1400-1500, 230 fol.
411	Antiphonary	1450-1500, 217 fol.
409	Antiphonary	1475-1500, 306 fol.

Making
parchment

NO V. Cōmemoratio Om̃iū Scōꝝ. Cēsari. m̃r.

ne Eustachii mīr. ꝛ soc. Theodoti. epī.

in Huberti epi. capadocie innumerabiliū. mī

anane felicit & Eusebio nŕ. Ictj. pŕi

Uelha di bremensis ep̃i. In fignia Attici m̃r

sternaco Willibrordi *epi.* florenti strazburgo

ne quatuor coronatoꝝ m̃r.

masiam Theodori. m^r. Biturice Ursicini epⁱ

ie Martini. pp. Leonis. pp. Antiochie Demetrii.

Martini epi. Luronu. In lithia. Menne m.

ous Brissu em. Baupenne Salentini em. u.

Alexandrie Serapionus nŕ Gementis cū

ad nolan campanie felicis epi cum xxx m

gdum Cucharni epi.

Andrie Dionisi epi & nri. Solm saguatu

Stochie Romani mit. Tulebie ung.
Stochie Romani mit. Tulebie ung.

ne Pontiani m̃. 7 m̃r. Eadmundi itaſ. aucto.

hostia Demetrii. 7 Honori nŕ. Conſtanti. etc.

ne Cecilie. v. 709 auri. nū: Pracinacii. epī.

ne clementis. pp. 7 mī. Felicitatis. mī. Thrudo

ne Crisogoni. m̃r. Crescentiani m̃r.

Andrie Petri epi tunc cu. de. lx. m. r. i. r.

de lim. pp. 7 mtr. alexandrie lauti cu n. on
n. foar. mtr. cū. loricale o. S. vrb. cū.

ms. Ruti mī cū quā deano fpa.

I **F** R k l d k l d k c d r c d r k d r k l
 II **E** i k q i k c i k c q b c q b c q i k q
 III **D** i p h i b h i b p i b p a b p h i p h
 IV **B** v b h f g v f g v h o v h o v h f g h f g
 V **A** f f t e f t e f t o h t o h h f o e f o
 VI **G** f s d f s d f s l o s l o s l o f l d
 VII **F** k c d r c d r k d r k l r k l d k l d
 VIII **D** i b p a b p h i p h i p h i b h i b p
 IX **C** a o p a o g a o g h o g h a g h a c h
 X **B** h o v h o v h f g h f g h f g v f g v
 XI **A** f t o h t o h h f o e f o e f t e f t e
 XII **F** R k l R k l d k l d k c d r c d r k l d
 XIII **E** l k q i k q i k c i k c q b c q b c q i k q
 XIV **D** i p h i p h i b h i b p i b p a b p h
 XV **C** a g h o g h a g h a g h a o p a o g a
 XVI **A** f f o e f t f f t e f t o h t o h h f o
 XVII **G** f l d f s d f s d f s l o s l o s l o
 XVIII **F** k l d k c d r c d r k d r k l R k l d
 XIX **E** k c i k c q b c q b c q i k q i k q
 XX **B** v a g h a o p a o g a o g h o g h a g h
 XXI **B** f c v h o v h o v h f g h f g h f g v
 XXII **A** f t e f t o h t o h h f o e f o e f t e
 XXIII **G** s d f s l o s l o s l o f l d f s d f
 XXIV **B** b c q i k q i k c i k c q b c q b c q
 XXV **D** b p h i p h i p h i b h i b p i b p a
 XXVI **C** a g a o g h a g h a g h a o p a
 XXVII **B** o v h f g h f g h f g v f g v h o v h
 XXVIII **S** s l o f l d f s d f s d f s l o s l o

Ms. 424
Collectary,
c. 1100-1150

DOMINICA I. IN AD
VENTU DÑI. CAPIT
AD VESPERAS.

RIT IN NO
YSSIMIS DIEBUS
preparatus mons
domus dñi in ier

tiet montiū & dehabitur super
colles. & fluent ad eum omnes
gentes. & ibunt populi multi &
dicent uenite ascendamus ad
montē dñi & ad domū dñi iacob
& docebit nos uias suas & am-
bulauimus in semitis eius. quia
de syon exibit lex & uerbum
dñi de ierusalem. **R.** Ecce dies ut
Rotat egi desup. **R.** Et nubes. **Collecta**
conscientias nr̄as q̄s dñc uisitan
do purifica. ut ueniens ih̄c x̄p̄c

Liturgy for Christmas

Capitulum ad nonas
from Hebr. 1:1.

fine fine percipiant. **P** eund. **CAPIT**
Multifaria multisq; modis **AD · VIII ·**
olim d's loquens patrib; in pphetis
nouissime dieb; istis locutus est
nobis in filio. quē constituit heri
dem uniuersorū p quē fecit & scia.

R Benedictus Qui uenit in nomine domini alla alla.

V Deus dominus & illuxit nobis aeterna alla. **V** Benedictus
dñs d's israel. a seculo & in seculū fiat fiat alla. **Coll**

Os qui p beatę Marię uirginis partū
sine humana cōcupiscentia p creatū

Responsorium: Ps. 117:26:

Benedictus qui venit

Versus: Ps. 117:27:

Deus dominus et illuxit

Versus: Luke 1:68-79:

Benedictus Dominus Deus

Israhel

Collecta:

*Deus qui per beatę Marię
partum sine humana*

ut uidine dñi & maiestate dī. Coll.
Quod est in dñi dñi dñi dñi dñi
ut uidine dñi dñi dñi dñi dñi
ut uidine dñi dñi dñi dñi dñi
ut uidine dñi dñi dñi dñi dñi

Corrections and additions

Dñm nr̃m. In nat̃. s. loñis apti. 7. ṽ.

Apparuit caro suo. Cumq; com. Et ecce ego iohannes

saluetur p̃sidio. cuius e arma
ta uexillo. p̃ cunde. At. Solita
nos q̃s dñe. De Seis. A. Vox leticie.
P̃resta q̃s omps d̃s ut p̃ h̃ec pas
chalia festa que agimus. inter

Historia Ecclesiastica
Quarto n° 205.

...et quia ipse in oculis quid facit & querit ipse in palatio & in
facit manifestare ipse in mundo. Neque enim fides crederetur in
dixit ergo eis. Tempus meum dum advenit. Tempus autem ut in sepe
nominum prohibeo de illo quia opera et mala sunt. Vos ascendite ad
festum huiusmodi ego dum ascendam addie festum huiusmodi
opus dum impleretur. Hoc cum dixisset ipse manifestum in galilea
et cum ascendisset fides tunc & ipse ascendit addie festum in ma
nifeste sed quasi in oculis iudei ergo querebant eum in die festo
& dicebant ubi est ille? Et respondit multus de coetatu in turba

Handlung oder Acta ge
balner Disputation zu Bern
in uichland.

Απαντήσονται αὐτοῖς ὡς ἄριστος ἡ ἀποστολικὴ καὶ ἀρχαία σύγκλησις
καρδίας αὐτοῦ Οἶκος 13

Gott allein sey herrschung/ lob vnd
eer in ewigkheyt.

Acta et disputata 1528 in Januario

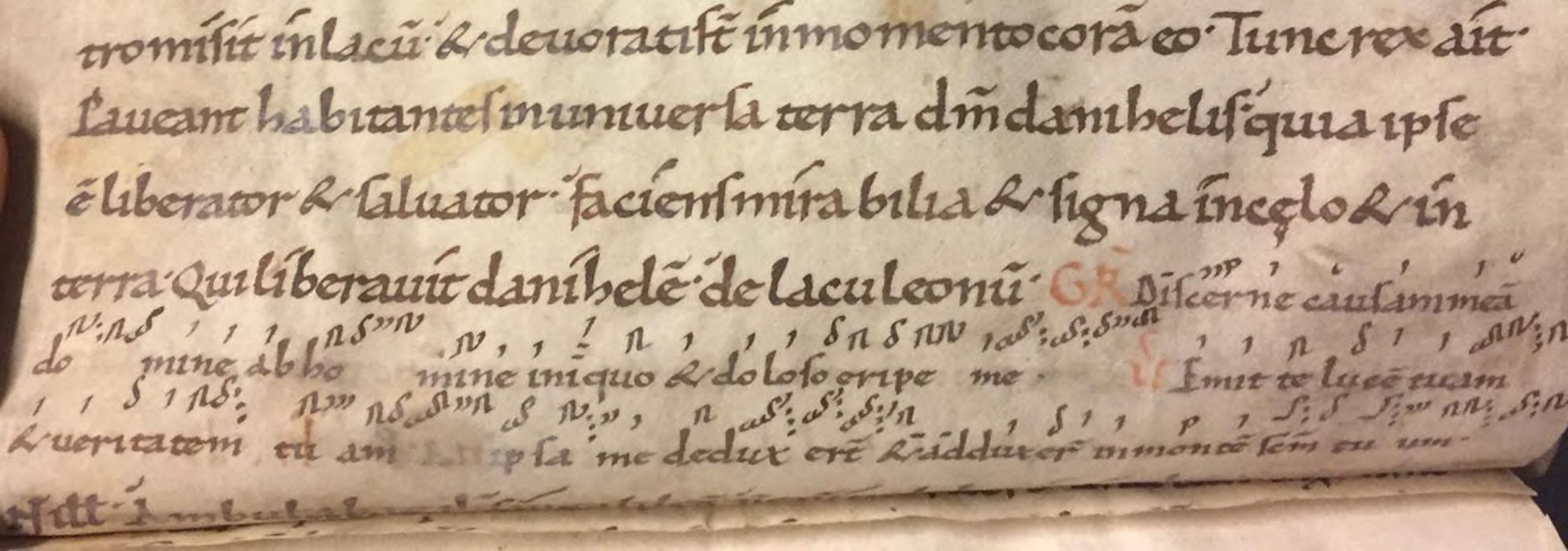
donatione Hub. a Buchel.

Fragments of a
12th century
Breviary in bindings
of books from
Hubert van Buchell
(1513-1599)

Breviary leaf
bound as
pastedown, now
fly leaf

cere ualeamus exhibitione. Tandem exp. co. de munit. caru. cum. ipse
et. ne. glo. Adco.
Sacramenti tui qd ne participatio salutaris & purificatione
nobis prebeat & mercedem f. Sup. popl. m.
Quod dñe populo tuo salutem mentis & corporis ut bonis operi
bus inherendo tua sepe protectione defendi. f. FR. III.
Vra ubi qd dñe sint accepta ieiunia que nos expiando grā tua
dignos efficiant & ad remedia pducant gēna. f. *Deo. Dum. de. f.*
Id dieb; illis Congregari se babiloni ad regē & dixeret Trade
nobis danibele qd bel destruxit & dracone interfecit. Alioquin
interficiemus & domū tuā. Ut sit erit rex ad terram.

Neumes belonging to the Utrecht-Stavelot-Trier family

Reading: Daniel in the lion's den – Holy Week, Tuesday

Abbreviations:

GR = Graduale (sung after the reading); V = Versus: Ps. 43

Quidam enim dicebant quia bonus est alii autem dicebant non sed seducit
et blasphemus. Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum iudeorum. **OF**
tunc in te omnes qui non uertunt nomen tuum domine quoniam non de te linquunt
querentes te psallite domino qui habitabit in syon quoniam non est oblitus
erecti in pauperum. **U**scendit super thronum qui iudicat equitatem in cre
patione gentes & perit impius iudicare populum cum iusticia & factus est refu
gium pauperum. **V** Cognoscetur dominus iudica faciens quoniam
patientia pauperum non peribit in finem desiderium pauperum
exaudivit de
ostias tibi domine de feris immolandas quae temporalis consolatio
ne significant ut promissa non desperemus eterna. **SECR**

OF = Offertorium (offering of the bread and wine on the altar);

SECR = Secreta (secret / silent prayer); PREFA = Praefatio (intro to Eucharistic prayer)

Ms. 406 (after 1130)

nouerunt uias meas quibus uiaui in ira mea si introibunt in requiem meam. **D**ominus. **G**loria patri
 & filio & spiritui sancto sicut erat in principio & nunc & semper in secula seculorum amen. **C**uius
Hora est iam nos de somno surgere & apertis oculis nostris surgere ad christum. **ANTIN PRIMO NOCTO**
 quia lux uera est fulgens in celis. **PS.** **V**ergetur uirga de radice
 iesse & flor de radice atheni
 der. **RESPONSORY.**
Spiciebat alonge. **S**uauiter am
Spiciebat alonge ecce inde de potentiam uidentem
 nebulam totam terram regentem te ob uiam
 te nuncia nobis tu es ipse qui regnabitur et
 in populo israhel. **V** Quique terrigeni se filii
 hominum simul in unum di uisae pauper. **I** te obuia
Qui regit israhel mende qui ducit uelut
 oues ioseph qui fides super obitu bim. **N**uncia n. **E**xalta domine potentiam tuam & ut
 inuit saluati facis nos. **G**loria al & uo & uiauo. **A**spicient alonge
 spiciebat in unum noctis ecce in nubib' & filii hominum ueni. **B**ea. **N**im est ecce

Alléluia alleluia alleluia. Spiritus & anime iustorum ymnū dicite deo nro alleluia alleluia
V regnū sanctorū habitatio ē alleluia & in cōtinuum requies eorū alleluia.
uenire & uideat martires eī corōnis quibz coronauit eos domini in die sollempnitatis eorum
Alleluia alleluia. Iustorum anime in manu dei sunt alleluia non tangeretis osses eorum
Atū mortis alleluia in pace sunt ea que possidet alleluia. Fulgebunt iusti & tamquam
ille in arundinetis discurret iudicabit nationes & regnabunt in eternum
Stabant iusti in magna estampa aduersos qui se angustauerunt & qui debellauerunt
Alleluia Regem apostolorum
labores eorū alleluia. Anchra domine
pore uobiscum sum & cognouistis me philippe qui uidet me uidet & patrem meum
omne ostende nobis patre & sufficit nobis non credidimus ego sum uideri
palmites Manere in dilectione mea sicut dilexi uos. Vnde peruenit
catur vidi ciuitate sciam Alleluia. Gosium uirtutis alleluia uos palam
alleluia alleluia. Si cognouistis me & patrem meum in uno cognouistis eu
Prophetas apostolos philippi & anchra mps dicitur pda d. dicitur qd
Sicut d. habuerunt mps apostoli qd dicitur ei
A. c. c. c.

Index

Ms. 406

INDEX

INDEX OF FEASTS IN MANUSCRIPT ORDER

In the following calendar the weekdays of Advent and Lent are not included. The first leaf of the 12th-century Antiphoner has disappeared; the manuscript opens with a 14th-century gathering replacing the lost part.

Abbreviations:

a = alieno manu

m = in margine

14th-century gathering:

- 1 [Sequentiae]
4v Dominica prima adventu domini

12th-century antiphoner:

- 5r [continuation of Dom. 1 Adventus]
8v Dominica ii In adventu domini
10v In natali sanctae Luciae virginis
11v Dominica iii in adventu domini
14r Dominica iii In adventu domini
19r In vigilia sancti thomae apostoli
20r In vigilia nativitatis domini
25r In natali sancti Stephani prothomartyris
28r In Natali sancti iohannis apostoli et evangelistae
31r De innocentibus
35v Dominica infra octavam nativitatis
36r In octava domini
37r In octava sancti Stephani prothomartyris
37v In octava sancti iohannis apostoli et evangelistae
38r In octava sanctorum Innocentium
In vigilia Epyphaniae domini
42r In octava epyphaniae domini
43r Pontiani martiris
Dominica prima post octavam Epyphaniae domini
44r Dominica i
45r Dominica secunda
47r feria ii [ferial office]
47v feria tertia
48r feria quarta
48v feria quinta
49r feria sexta
50r sabbato
50v Dominica iii / iiiii / v
51r de sancto sebastiano
52v In festivitate sanctae agnetis
54v In conversione sancti Pauli
In Purificatione sanctae mariae
56v de sancta agatha
58v In cathedra sancti Petri apostoli
59v In natali sancti gregorii
- 60r In annuntiatione sanctae mariae
61v In i vespera septuagesime
64v In prima vespera sexagesimae
66v In prima vespera quadragesimae [sic]
68v Feria quarta in capite ieiunii
69v Dominica i in quadragesima
73v Dominica ii in quadragesima
75v Dominica iii
79r Dominica quinta [sic]
82r Dominica vi [sic] in passione domini
86v Dominica in palmis
91v In cena domini
93v In parasceve
95r In sancto sabbato
97r [Easter Sunday]
97v Ad sepulchrum [visitatio sepulchri]
100v In octava paschae
102v Dominica ii
104v Dominica iii
106r Dominica iiiii
107v In Letania maiore
In natali marci Evangelistae
109v In natali sanctorum apostolorum philippi et iacobi
In inventione sanctae crucis
112r Iohannis ante portam Latinam [Wiro] [am]
Translatio beati Nicholai [am]
112v In ascensione domini
114v Dominica i post ascensionem
115r In octava ascensionis
De sancto Gengulfo
115v In vigilia pentecostes
118v In octava pentecostes
120v Dominica i post octavam pentecostes
121r [De libro Regum]
123v In festo sancti Bonifacii et sociorum eius
123v In natali sancti Odulfi confessoris
124r Sanctorum martirum Gervasii et Prothasii
In nativitate sancti iohannis baptistae

- 126v In octava [Iohannis]
In translatione sancti lebuini confessoris
Sanctorum martyrum iohannis et pauli
128v In passione sancti petri apostoli
129v In commemoratione Sancti pauli apostoli
131v In Translatione sancti martini episcopi
133v In octava apostolorum petri et pauli
135v In festivitate sanctae mariae magdalene
Hystoria secunda de sapientia in vii dominica

14th-century gathering:

- 136r Incipit hystoria de corpore christi

13th-century gathering:

- 142r Gregorii pape [rhymed]
144r Servatii episcopi [rhymed]
146r De sancta maria magdalena
149v In conceptione sancte marie officium ad missam
151r De sancta Katerina [partial; rhymed]
151v In apothone super nunc dimittis beate marie In annuntiatione

12th-century antiphoner (continuation of f. 135v):

- 153v Ad vincula sancti petri
154r In inventione sancti Stephani
156r De sancto laurentio
159r In assumptione sanctae dei genitricis mariae
161v In octava sancti laurentii martyris
162r In octava assumptionis sanctae mariae
De sancto Symphoriano martyre
162v In decollatione sancti iohannis baptistae
164r Hystoria iii de iob in xi dominica
167r In dedicatione altaris ad occidentalem partem templi
In nativitate sanctae mariae
169v In natali sanctorum martyrum Corneli et Cypriani
Eodem die in exaltatione sanctae Crucis
171r In natali sancti lamberti martyris
173v Hystoria quarta de tobia in dominica xiiii
174v De iudiht [sic]
175r De hester [rubric erased]
176r In vigilia sancti mathei evangelistae
In dedicatione ecclesiae
176v De sancto mauricio
178v De sancto Cosma et Damiano martyribus
In festivitate sancti michaelis archangeli
181v Hystoria v in dominica xvi [De Libro Machabeorum]
183v In festo sancti Remigii
186v De sancto dyonisio et sociis eius
187v In natali sanctorum martyrum victoris gereonis cassii et florentii
189v In festivitate Omnium sanctorum
192r Hystoria sexta in Dominica [De Prophetis]
194r In natali sancti Willibrordi primi traiectensis ecclesie archiepiscopi

- 196v In natali sancti martini
199r De sancto Brictio
200v In octava [Martini]
In natali sanctae Ceciliae virginis
202v De sancto clemente
203r In natali sancti andreae apostoli
205v In natali sancti Nicolai confessoris
207v In octava sancti andreae
208r De aewangelists
209r De apostolibus
211v De uno martyre
213v De martyribus
216r De uno confessore
218v De una virgine
220r De virginibus
222v Dominica i post pentecostes
228r Dominica ante adventum domini
228v De divisione IIII modorum in aliis quattuor [Tonary]

14th-century gathering:

- 234r hystoria de sancta katerina

14th-century gathering:

- 238r Historia de transfiguratione ihesu christi

15th-century gathering:

- 243r In visitatione marie
248r In transfiguratione domini nostri
251v De sancto adriano

CXX

194

noſ deus iſrahel. **M**iro tuo inexpugnabili... circūcinge nos domine & armis **A**

potentie protege nos ſemper deus iſrahel

H. HATA
II. SAN
CTI. WIL
LIBRORDI
PRIORI. CA
TECHES.
ECCLESIE
ARCHIEPI
AD. V. S. P.

gregius xpi pontifex vili BRORD' omni dignitate extitit pclar' **MA**

deceſuultu honorabilis facie uenustus corde letus cōſilio ſapiēs ore iocundus mo

compositus atq; in omni opere de i strenuus **IN VIRA**
FORI... ſubilemus de... o beatorū pſulū

ero domine mitto quem missu rus es uide afflictionē populi tui Sic locutus es ueni & li
 Vbera nos. Qui facis misericordiam in multi bus qui auferis iniquitatē & peccata & sec
 Rle ra Sic locē. Sic uir ce li & exul tet ter ra iubilare montes lau dem quia domi
 Vnus noster ueniet & pauperū suorū misere bi tur. Tunc exultabunt omnia
 signa siluarum ante faciē domini quoniam uenit. Et paupū. O mnis ter in dieb'

VNICANT V

unius modi ut pote p
ad epuratione finis tu
sint graue & plati tu
acut & alti uerf & plal
mi & siquid ut diximus
fini aptandū erat uno

eodē q: modo plati diuersis aptari n̄ potat.

uod enī subiungebat si erat graue cū acu

tas n̄ eueniebat si erat acutū a grauib' discor

dabat. **C**onsiliū itaq: fuit ut qsq: mod' par

tiret in duos idē acutū & graue. distributisq:

reglis acuta acutis & graui eueniret graui

b' & acut' qsq: mod' dicitur autem idē au

thorabilis & pnceps graui sū plaga uocare

t' idē latalis & minor. **C**ui enī dico sta ad la

tus meū minor me ē. **C**etū si eet maior

ego pti diceret stare ad latus ei'. **C**um g

dicat autem pti & plaga proci & similit

dereliquis qui naturaliter in uocib' erat iiii.

in cantib' modo facti sunt viii. **A**busio

autē trididit latus dicere p autem pto

& plaga proci pti & sedis. p autem deuto

& plaga deuto. terci & quart. p autem t

to & plaga trii quintus & sext. p autem

to tetrardo & plaga tetrardi. septim' & viii.

Eitva. **D**e viii modis agnoscere acutū

ocho sunt modi ut. viii. & grauiate

partes orationis & viii. forme beatitudi

nif. p quos omis cantilena discursus

ocho distimilib' qualitate uariat. **A**d

quos in cantib' discernendos. in quedā

neume sunt inueniēte. eequai aptitudine

ita modū agnouit sic sepe ex aptitudine

corpi. que cui sit tunc reppim' ut pa

ter in hac antiph. **P**rimū quater. di

ox enim ut eū sine alio antiphonē
neumā bene uiderim conuenire. quod
tentū pti sit n̄ op' est dubitare. sic de reli

Ad hoc etiam plurimū ualeat & uerf' noct

naliū responsoriū & psalmi officiorū et

omnia que in modorū formulis ptebuntur

Quas qui n̄ nouit. mirū est si quā parte h

que dicunt intelligit. **V**bi enim pudent

quib' in uocib' singulor' modorū cant' rari

piusue incipiat. & in quib' minime finit

Et in plagis quidē minime licet. uel pte

pia uel fines dictionū ad quantas intendere

cū & quartas praro solet euenire. **I**n au

tentis uero pter deuterū. eadē pncipia & fi

nes distinctionū minime licet ad sextas inten

dere. **P**lage uero pti uel trii ad octas inten

dunt. **E**t plage siquidē deū uel tetrardi

ad quartas intendunt. **M**emineris uero

p'terea. quod sicut usualiū cantū antiphon

ne phibet. quod autem uix a suo fine plus

una uoce descendunt. ex quibus autem tē

rariissime id facere propt' subiecta seminom

pfectione uidetur. **A**scendunt autē ad octas

& nonā. uel etiā decimā. **P**lage uero. ad qua

tas intendunt & remittuntur. **S**ed uocib'

& sexta auctoritate tribuitur. sicut in antea

tis nona & decima. **A** finali itaq: uoce ad

quintā in quolibet cantu. iusta ē dispositio

usq: ad octauas de uario. licet etiā h̄c ratiō

sepe fiat. cum ad nonā decimā q: progredi

Unde finales uoces statuerit. **D**e. **E**. **F**. **G**.

ge uero proci deū & trii aliquando in. **A**

B. **C**. acutis propt' necessitate finitū

Supradicte autem regle pmaxime auerendū

est in antiphonis & responsoriis. quorū

cantus ut psalmi & usib' coaptent. oportet

ut cūmibus reglis fulta autur. **A**liquo

plures cant' inuenies in quib' adeo confu

Secuou ae. **H**is ita fleb. **S**ecuou am. **III**.
Fidelia oīa. **I**n domū dñi. **A**uio iniq. **IIII**.
Secuou ae. **N**ox pcessit. **O**mī gentes. **H**abit. **V**.
Tria sē mun. **M**entem scām. **A**nxiat ē. **P**at
Iuste. **T**urba multa. **D**omine iam satis ē. in
hac formula etiā his utimur. **V**igilate aīo
Sanctā maria. **S**ecē amen. **A**ngel' dñi. **VI**.
Gaude maria. **Q**uerite dñm. **P**pheta magn'
Secē amen. **E**cce ueniet dñs. **A**ntē thorū. **VII**.
Cōmīdem. **A**lieni. **O**mulier. **N**ūquid r.
Secē am. **S**yon renouab. **S**yon noli. **E**x eg.
Ad tē dōme. **O**mors. **V**ade iā. **F**act' sum. **IX**.
Secē amen. **N**os scientes. **S**ecē am. **N**isi dilig
Seculorū amēn. **P**rope esto. **D**e necessitat.
Iudica dñe. **I**uuus finis hactenus uiciose ca
nebatur in septimo. sed sic meli' pnunciat in
quarto. uirtus salutis me ē. **E**xaudiuit.

Ms. 417 Sequentiary, 13th c. (Utrecht Prosary)

Sequentia (succession): chant for mass with syllabic melody sung at certain solemnities, as now still *Dies irae*

Ms. 417

Sequences sung at certain solemnities

	De confessoribus <i>Laetamini in domino</i>	
	De una virgine <i>Specie tua</i> <i>Diffusa est</i> <i>Egregia sponsa Christi</i>	GR [70]. GR 405. mel. Iusti epulentur, GR [27].
43v	De virginibus <i>Adducentur</i> De sancta Maria <i>Subveni mater pia</i> De sancta Katherina <i>Ut rosa prae spina prefulget</i> De divisione apostolorum <i>Hodie ecclesiam</i>	GR [61]. mel. Tollite iugum [GR 325]. mel. Tollite iugum [GR 325]. mel. Tollite iugum [GR 325].
44	De sancto Iohanne Baptista <i>Tu puer</i> [De sancta Maria] <i>Sancta Dei genitrix</i> [De Maria Magdalena] <i>Maria haec est illa</i> [De sancta Maria] <i>Virga lesse floruit</i>	Text GR 524, mel. Tollite [GR 325]. mel. Domine in virtute [GR 333]. mel. Domine in virtute [GR 333]. GR [79].

After the *Alleluia Sancta Dei genitrix* we find the annotation *Ave praeclara*. The initial part of this sequence [PRU 47] corresponds with the melody of the *Alleluia Domine in virtute* [GR 333].

The *Utrecht Prosarium* contains the following sequences.

1.	<i>Congaudent angelorum chori</i>	25 December	Christmas.
2.	<i>Eia recolamus</i>	25 December	Christmas.
3.	<i>Natus ante saecula</i>	25 December	Christmas.
4.	<i>Hanc concordie famulatu</i>	26 December	St. Stephen.
5.	<i>Alleluia unus amor</i>	26 December	St. Stephen.
6.	<i>Iohannes Iesu Christo</i>	27 December	St. John.
7.	<i>Laus tibi Christe cui sapit</i>	28 December	The Holy Innocents.
8.	<i>Laus tibi Christe quem coelitus</i>	28 December	The Holy Innocents.
9.	<i>Festa Christi</i>	6 January	The Epiphany of Our Lord.
10.	<i>Laetabundus</i>	13 January	Octave Day of the Epiphany.
11.	<i>Virginis venerandae</i>	21 January	St. Agnes.
12.	<i>Dixit Dominus ex Basan convertam</i>	25 January	The Conversion of St. Paul.
13.	<i>Concentu parili</i>	2 February	The Purification of the Blessed Virgin Mary.
14.	<i>Laudes salvatori</i>		Easter Sunday.
15.	<i>Laudes Christo redempti</i>		Easter Monday.
16.	<i>Christe domine laetifica</i>		Easter Tuesday.

17.	<i>Agni paschalis esu</i>		Easter Wednesday.
18.	<i>Grates salvatori</i>		Easter Thursday.
19.	<i>Laudes Deo</i>		Easter Friday.
20.	<i>Carmen suo dilecto</i>		Easter Saturday.
21.	<i>Victimae paschali laudes</i>		Paschaltide
22.	<i>Mane prima sabbati</i>		Paschaltide
23.	<i>Verbum Dei de Deo natum</i> <i>Laudes Christo redempti</i> , [cp. Nr. 15]	6 May 3 May	St. John before the Latin Gate. The Finding of the Holy Cross. The Ascension of Our Lord. Pentecost. Monday after Pentecost. Pentecost.
24.	<i>Summi triumphum regis</i>		Trinity Sunday.
25.	<i>Sancti spiritus assit nobis gratia</i>		Sundays after Trinity Sunday.
26.	<i>Veni spiritus, aeternorum alme</i>		Sundays after Trinity Sunday.
27.	<i>Veni sancte spiritus</i>		The Nativity of St. John the Baptist.
28.	<i>Benedicta semper sancta sit Trinitas</i>	24 June	The Holy Apostles Peter and Paul.
29.	<i>Laus Deo patri</i>	29 June	The Translation of St. Martin.
30.	<i>Benedictio trinae unitati</i>	4 July	<i>Divisio Apostolorum</i> [The Breaking up of the Apostles' Company].
31.	<i>Sancti baptistae Christi praeconis</i>	15 July	St. Frederick, Bishop of Utrecht.
32.	<i>Petre summe Christi pastor</i>	18 July	St. Mary Magdalen.
33.	<i>Ave summa praesulum eia</i>	22 July	St. Laurence.
34.	<i>Caeli enarrant gloriam Dei</i>	10 August	The Assumption of the Blessed Virgin.
35.	<i>Eia laudes grex pastori</i>	15 August	Within the Octave of the Assumption.
36.	<i>Laus tibi Christe qui es creator</i>		Within the Octave of the Assumption.
37.	<i>Laurenti David magni martyr</i> <i>Congaudent angelorum chori</i> , [cp. Nr. 1]		Within the Octave of the Assumption.
38.	<i>Ave Maria, gratia plena</i>		Within the Octave of the Assumption.
39.	<i>Fecunda verbo</i>		Within the Octave of the Assumption.
40.	<i>Salve porta</i>		Within the Octave of the Assumption.
41.	<i>Imperatrix gloriosa</i>		Within the Octave of the Assumption.
42.	<i>Verbum bonum et suave</i>		Within the Octave of the Assumption.
43.	<i>Hodiernae lux diei</i>		Within the Octave of the Assumption.
44.	<i>Gaude mater luminis</i>		Within the Octave of the Assumption.
45.	<i>Ortum Christi de Maria</i>		Within the Octave of the Assumption.
46.	<i>Gaude Maria</i>		Octave Day of the Assumption.
47.	<i>Ave praeclara maris stella</i>	29 August	The Beheading of St. John the Baptist.
48.	<i>Psallite regi nostro psallite</i>	8 September	The Nativity of the Blessed Virgin.
49.	<i>Stirpe Maria regia</i>	14 September	The Exaltation of the Holy Cross.
50.	<i>Salve crux sancta arbor digna</i>	14 September	The Exaltation of the Holy Cross.
51.	<i>Laudes crucis attollamus</i>	29 September	The Dedication of Saint Michael the Archangel.
52.	<i>Summi regis archangele Michael</i>		St. Dionysius.
53.	<i>Gaude prole Grecia</i>	9 October	For the Feast of several Martyrs.
54.	<i>O beata beatorum martyrum sollemnia</i>		S. Simon and Jude.
55.	<i>Caeli solem imitantes</i>	28 October	S. Ursula and her Companions.
56.	<i>Virginalis turma sexus</i>	21 October	The Feast of All Saints.
57.	<i>Omnes sancti Seraphim</i>	1 November	

Ms. 417, fol. 6r: *Dixit Dominus* sung at the Feast of the Conversion of St Paul, 25 January

Dixit dñs ex basan conuēta in pfundū maris. *In conversione sancti Pauli*
Quod dixit & fecit saulū ut strauit paulū & statuit. **P**er cibū suū
 incarnatū p quod fecit & scilicet. **Q**uod dū impugnat audiuit saule
 saule quid me psequeris. **E**go sum ihē dñrū ē tibi ut recalcitres sti-
 mulo. **A**facie dñi mota ē tū cōtemnitur; mox & quieuit. **D**ū cognito
 credidit dñō paulus psequi cessat cōpianos. **N**unc lingua tuorū est
 canū ex inimicis rediens ad te deus. **D**um paulus in ore oīum secretorū

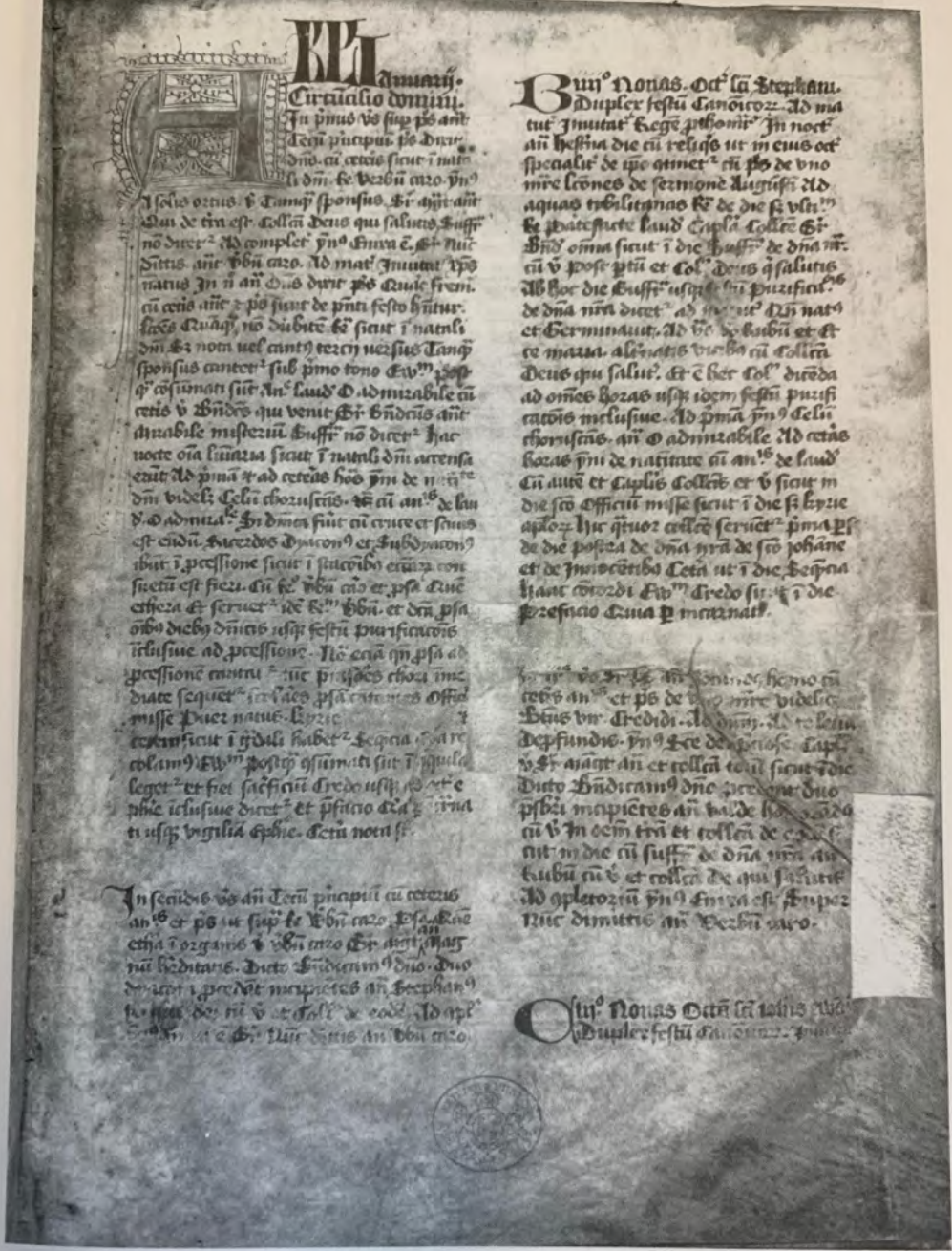
19
In conversione sancti Pauli
 12. **I. DIXIT DOMINUS EX BASAN CONVERTAM** con-ver-tam in pro-fun-dum ma-ris.
 2a. Quod di-xit et fe-cit, Sau-lum ut stra-vit Pau-lum et sta-tu-it,
 2b. Per ver-bum su-um in-car-na-tum per quod fe-cit et sae-cu-la.
 3a. Quod dum impu-gnat au-di-vit: „Sau-le, Sau-le, quid me per-se-que-ris?
 3b. E-go sum Je-sus: du-rum est ti-bi ut re-cal-ci-tres sti-mu-lo”.
 4a. A fa-ci-e do-mi-ni mo-ta est ter-ra, contre-mu-itque mox et qui-e-vit,
 4b. Dum co-gni-to cre-di-dit do-mi-no Pau-lus, per-se-qui ces-sat conchri-sti-a-nos.
 5a. Hinc lingua tu-o-rum est ca-num ex in-i-mi-cis re-di-ens ad te, De-us,
 5b. Dum Pau-lus in o-re omni-um se-cre-to-rum iu-ra dat prae-ce-pto-rum,
 6a. Do-cens cru-ci-fi-xum nec es-se a-li-um prae-ter Chri-stum De-um,
 fol. 6v.

London, British Library, Ms. Add. 7969:

Ordinary of St. Mary's, c. 1425

Order of the liturgy: from day to day is written what should be sung, read and prayed during the canonical hours and Mass.

Pl. 5. Liber Ordinarius Fol. 2r

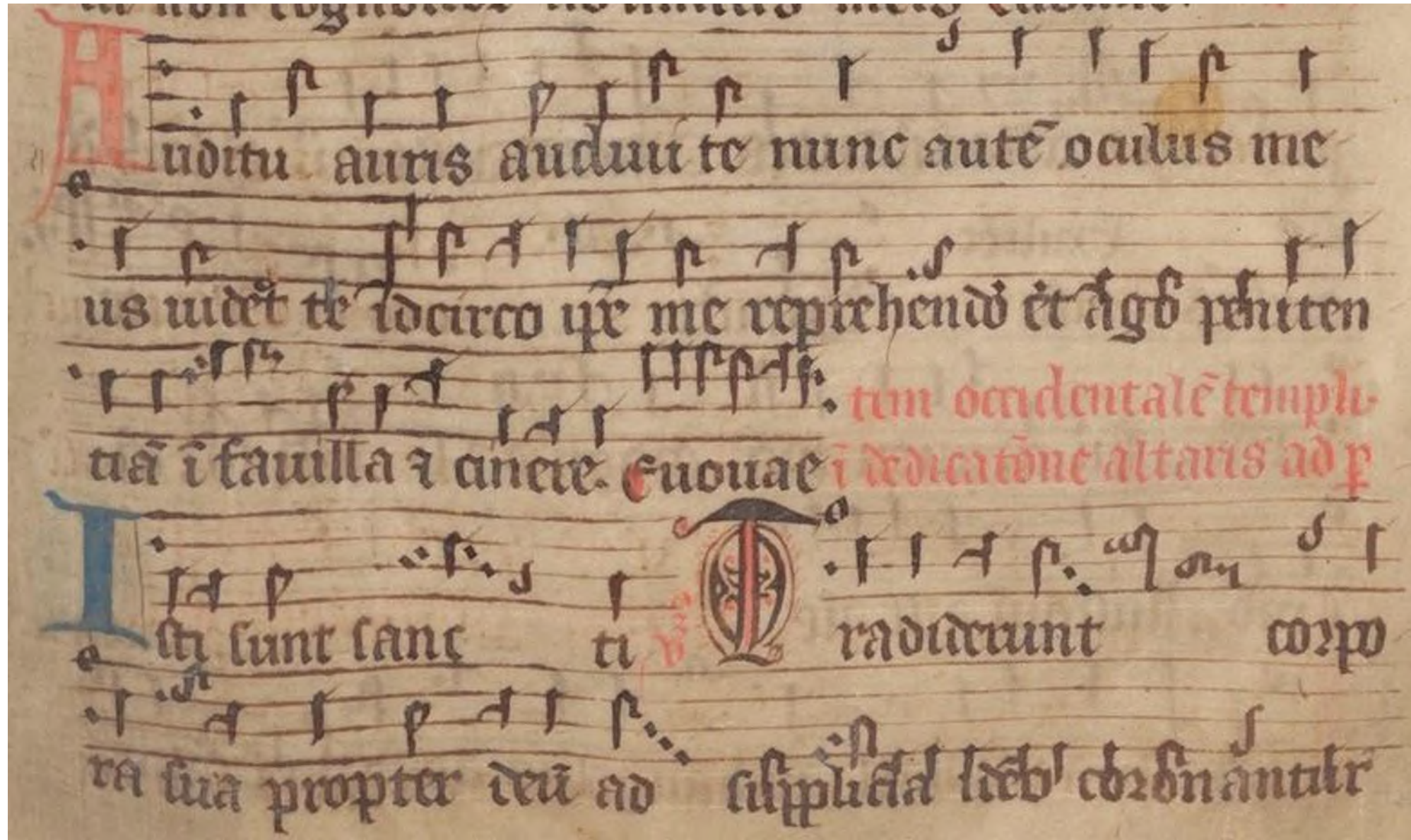
<f.6va>

Cix Kalendas
Timothei apostoli, etc. [24-1]
De hoc servetur, si opus fuerit, sicut de uno martire. Tres lectiones de eodem. Si hoc die Septuagesima venerit, tantum collecta de sancto dicetur. Post Epiphaniam proxima nocte, idest vii^o Idus, ad matutinas ew. *Cum factus esset Ihesus cum sponsoriis de Epiphania Cum natus esset*, et post Benedictus a. *Remansit puer cum versiculo et collecta dominicali*. Et ipso die officium *In excelsis throno* dicetur.
iii^o vero Idus, hoc est dominica, ad matutinas et ad missam ew. *Vidit Iohannes*. Et officium de Epiphania cantetur *Ecce advenit*.
iii^o vero Idus ad matutinas ew. *Nupcie facte sunt*, et post Benedictus a. *Nupcie facte* cum versiculo et collecta dominicali. Et ipso die officium *Omnis terra* per totum cantetur. xvi^o vero Kalendas nocturnus (ew.) *Cum autem descendisset* cum sponsoriis dominicalibus. Et ipso die (officium) *Adorate* dicatur. Ferialia responsoria non dimittantur.
D viii Kalendas [25-1]
Conversio Pauli. Eodem die Preiecti martiris
Duplex festum canonicorum. In primis vespis super psalmos feriales a. *Tu es vas*, r. *Magnus sanctus Paulus*, v. *In omnem terram*, super Magnificat a. *O gloriosum lumen*, suffragia de Domina nostra, de sancta Agnete, de sancto Martino, et de Omnibus sanctis. Ad completorium ym. *Doctor egregie*, super Nunc || dimittis a. *Tu es vas*. Ad matutinas inv. *Regem apostolorum*. In nocturnis psalmi et versiculi de apostolis cum antiphonis et sponsoriis, ut in Speciali de eodem continetur. Lectiones epistole Pauli ad Galathas *Paulus apostolus*, ew. *Respondens Symon Petrus*. Ad laudes a. *Ego plantavi* cum ceteris, super Benedictus a. *O gloriosum lumen*, suffragia ut supra in vespis. Ad horas antiphone laudum cum capitulis, versiculis et collectis de eodem prout tempori convenit, videlicet versiculi ad horas cum *alleluia* in Speciali ante Septuagesimam, vel post Septuagesimam sine *alleluia* prout in communi de apostolis. Officium misse *Scio cui credidi*, etc., *Kyrie apostolorum*. Si ante Septuagesimam *Gloria in excelsis*, *Alleluia* et sequencia *Dixit Dominus* dicentur. Si vero post Septuagesimam nec *Gloria in excelsis*, nec *Alleluia*, nec sequencia, nec *Ite missa est* dicentur, sed tractus *Qui seminant*, ut dictum est in festo Agnetis. Cetera nota sunt.

In secundis vespis a. *Iuravit* cum ceteris antiphonis et psalmis de apostolis *Dixit Dominus*, etc., ym. *Doctor egregie*, v. *In omnem terram*, super Magnificat a. *O gloriosum*, suffragia de Domina

Ms. 407
Antiphonary
c. 1325-1350

194r: In dedicatione altaris ad partem occidentalem templi,
Inauguration of the western altar of St. Mary's Church (6 Sept)

C
A
D
E
L
S

Dominica pu
cce dies ueniunt *ma i adueni*
ducit dominus et suscita bo dauid
germen iustum et regna bit rex
et sapiens erit et faci et iudiciu
et iusticiam in ter ra et hoc est nomen quod uoca
bunt e um do mi nus ius tus noster
In diebus
illis saluabitur iuda et israel habitabit confiden
ter. Et hoc est. **D**iona patri et filio et spiritui sc
ficat a
ce nomen domini *se mag*
terra a gni et saluatore
pluiant iusti apuatur
orate celi desup a nites
uenit de longinquo et claritas eius replet orbem terra
rum euouat
Xp e lux es: dies
Qui uentu
rus est ueniet et non tardabit ia non erit timor iusti
uis iustis
dominum qui uenturus est

ad te de luce ungilo. **I**psm. **C**onuersus et furor
tuus et consolatus es me. **C**onfitebor
dominum de celis. **I**psm. **R**epleti sumus
Benedictus dominus deus israel. **I**psm.
Iubilemus deo saluari nro
ur. Eua e.
In custodiam uias meas: ut
non detrahi in lingua mei.
Posui ora meo custodiam
consisteret prior aduersum me
Obmutui et humiliatus
et filii a bonis et dolor mis
uatus est.
Concaluit cor meum intra me: et in meditatione
mea exardescet ignis.
Locutus sum in lingua mea: notum fac
dne finem meum.
Et numerum dierum meorum q's est: ut sciam

<< Ms.
407

< Ms.
418
Psal-
terium

In vig. pa.
che. ad v. s. f.
ps lauda. a.

Halleluya alleluia. *ad
mgt* Laudate dñm oēs. *Ant.*

Expectate autē sabbati que lucet in
prima sabbati venit mana may
daleua et altera mana uidet sepul
chū alleluia. *ad
cōpl.* **H**alleluya *u?* **L**ou
fitenium do mino quoniam bonus quo
uia
in seculum misericordia e
ius. *Sup
num* **H**alleluya. *uis. dñi* Que
queris mulier alleluia uiuente ai uxorius alleluia al
leluia. *In
tato* **H**alleluya al le
luia. *In
uor* **E**go lū qui sū et cōsiliū
mā nō est ai impijs sed in lege domini volūtas mea
alleluya. *In
uor* **P**ostulauit patrē mē alleluia
dedit michi gentes alleluia in hereditatē alleluia. *Ant.*

< Ms. 411
Antiphony
End 15th century

Ms. 409 >
Antiphony
End 15th century

bis ut ai uenit hora corū ministranū q
a ego dixi vobis alleluia. *ad
mgt* **S.** octau. *Ant.* **D**
li autē profeti p̄dicauerūt ubiq; dño coope
rante et sermone confirmante sequētib; signis
alleluya alleluia. *ad
cōpl.* **S.** p̄mi. *ad v.* **S**i diligi
tis me mandata mea seruate alleluia alla
alleluya. *In vig. p̄m̄thor.* *ad p̄ma v.*
se p̄s fial. a. si diligit. q̄r i vigi. Ant.
alleluya. *Ant.* **S.** octau. *Ant.* **V.** Sps dñi replent.
ad
Ou vos m̄m *Ant.*
quā orphanos al
leluia vado et ve
nio ad vos alleluia
et gaudebit cor vestrū alla. *ad
p̄m̄thor.* **S.** p̄mi. *ad v.* **Ant.** **V.** Sps dñi replent.

Codex Lerma (c. 1600)
in St Peter's Church

December 2014